

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן
מליובאוויטש

משפטים

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושתים לבריאה

שנת המאה להולדת כ"ק אדמו"ר מה"מ

לזכרון

הרבנית הצדקנית

מרת חי' מושקא

בת כ"ק אדמו"ר

אור עולם

נזר ישראל ותפארתו

צדקת ה' עשה

ומשפטיו עם ישראל

ורבים השיב מעון

מרנא ורבנא

יוסף יצחק

ובת הרבנית הצדקנית

מרת נחמה דינה

ע"ה ז"ל

נפטרה ביום רביעי פ' משפטים

כ"ב שבט שנת ה'תשמ"ח

ת'נ'צ'ב'ה'

אשתו של כ"ק אדמו"ר מה"מ

במענה על מכתבו מב' שלח, שמודיע ממצב בריאות אשתו תח' הנה כשאהי' על ציון כ"ק מרח' אדמור'ר צוקללה"ה נבג"מ ז"ע אזכירה ובטח יעורר ר"ר עלי'.

בודאי קיבלה איזה הוראות מהרופא וממלאה אחריהם, ואתענין לדעת אם מלבד מה שכותב בדבר ביטער זאלץ ומאגניזיע, יודע ג"כ על דבר בעשטראלונגען או ע"ד נתוח, כי אף שהוי' רופא כל בשר ומפליא לעשות, אבל בכ"ז מהנהוג שיהי' קצת אחיזה ג"כ בטבע, אף אם דקה מן הדקה וכמו ששמעתי פעם מכ"ק מו"ח אדמור'ר, שלאדמור'ר הזקן בא אליו חולה גדול ל"ע, פ"א וריפא אותו בחתיכת מצה שמורה און האלבע גלאז וואסער, הרי שעכ"פ איזה אחיזה בטבע צריך להיות, והשי"ת ישמע תפלתו ובקשתו ויוכל להודיע בשוי"ט . . .

(ממכתב כ"ז סיון, תשי"א)

. . . במ"ש בנוגע לכאב שינים, והרופאים מייצעים לעקור כו' – הנה אף שידוע מרז"ל (פסחים ק"ג, א) בהנוגע לעקירת שינים (ויש חסידים מספרים שלכן הרה"ג הרה"ח והרה"צ ר' הלל נ"ע מפאריטש נוהר שלא לעקור שן), אבל לא ראיתי נוהרים בזה, ואפילו לא בבית הרב"י. ומובן ע"פ הידוע בהנוגע להרפואות שבש"ס, ושנשתנו הטבעים. ולא עוד אלא שאסור לנסות בזה וכמובא ממהר"ל (רע"ק ליו"ד סי' שלו).

דא"ג פעם שמעתי מכ"ק מו"ח אדמור'ר שזהו לבד** הלחש למי שנתחב לו עצם וכו' (שבת סז, א) שהיו למדים אותו אפילו לתינוקות של בית הרב, ובעת הצורך, ל"ע ול"ע, היו אומרים אותו בהקדמת העמדת קערה על הראש – ולכן אף שצ"ע אם יש לעשות בקצה האחרון, מה שמייצעו רופא אחד לעקור כל השינים ח"ו אלא להתייעץ עם עוד מומחים בזה, ואפשר מספיק אחד או שנים וכו'.

(ממכתב י"ט אייר, תשט"ו)

(*) ראה גם לקריש ח"יא ע' 293. המו"ל.

(**) שוב מצאתי כן גם במהר"ל – בסופו בליקוטים.

משפטים ג

לה גו' את מספר ימיך אמלא" נאמר: „אתי אימתי אשלח לפניך והמותי את כל העם גו' ושלחתי את הצרעה גו' וגרשה את החוי גו'“ (ועוד כמה פרטים ע"ד גירוש האומות מן הארץ וירושת הארץ) – ובודאי לא יתכן לומר שכל הבטחות אלו הן „בלי תנאי“, שהרי הן הן ההבטחות האמורות לפנינו על תנאי ד, „אם ישמוע תשמע בקולו גו' – ואיבתי את אויביך גו' ילך מלאכי לפניך והביאך אל האמורי גו' והכחדתיו“. ופרשה זו (ד, לא תהי' משכלה גו'") היא בהמשך הפרשה שלפני'.

יש מפרשים, שהקס"ד היא רק בנוגע לברכה זו ד, „לא תהי' משכלה גו' ב-ארצך“, שמה שהכתוב מדייק בה לומר „בארצך“, יש משמעות, שאין ברכה זו תלוי' בקיום התומ"ציי (דאל"כ מדוע היא רק „בארצך“ ולא בכל מקום שמקיימים רצונו ית'), אלא זהו מסגולת הארצי' וקמ"ל רש"י שגם ברכה זו („בארצך“) היא על תנאי ד, „אם תעשה רצוני“.

אבל לכאורה גם פירוש זה דחוק, כי א"כ הי' לו לרש"י להעתיק גם תיבת „בארצך“, כיון שהיא יסוד פירושו „אם תעשה רצוני“.

א. „לא תהי' משכלה ועקרה בארצך גו'“. בפרשי מעתיק, „לא תהי' משכלה“ ומפרש, „אם תעשה רצוני“.

וכתבו מפרשים, שחידושו של רש"י הוא, ד„אע"ג דכאן לא כתיב תנאי . . . על כרחך ג"כ על תנאי קאמר, דאל"כ הרי נמצא משכלה“, כלומר, אע"פ שב-כתובים הקודמים מפורש התנאי ד, „אם ישמוע תשמע בקולו ועשית כל אשר אדבר גו' ועבדתם את ה' אלקיכם גו'“, מ"מ, כיון שכאן מתחיל הכתוב „לא תהי' משכלה“ (בלי וא"ו המוסיף), הרי מזה „נראה שזו פרשה בפני עצמה והוי הבטחה בלתי תנאי“: וזהו ששולל רש"י בפירושו „אם תעשה רצוני“, שגם הב-טחה זו היא על תנאי שבנ"י יעשו רצון ה', והכרחו של רש"י שגם הבטחה זו היא על תנאי – ד, הרי נמצא משכלה“.

ולכאורה פירוש זה דחוק הוא, דאף שנאמר „לא תהי' גו' בלי ו' המוסיף – איך יעלה על הדעת שברכות אלו ד, „לא תהי' משכלה גו'“ שאני מכל הברכות שבתורה ונאמרו בלי תנאי ואינן תלויות במצב האדם (עד שהזקק רש"י לשלול קס"ד זו).

ועוד זאת: בהמשך ל, „לא תהי' משכ-

- (7) כג, כז ואילך.
- (8) שם, כב-כג.
- (9) באר בשדה. וראה גם דבק טוב כאן „שאינ הבטחה זו תלוי' בארץ“.
- (10) וכן משמע מזה שבברכה זו לא נזכר שבאה ע"י פעולת הקב"ה (כמו „וברך גו' והסירותי גו' אמלאי“), אלא לשון הבטחה (ומציאות) ש„לא תהי' משכלה גו'“. וראה לקמן סעיף ד.
- (11) ע"ד מי"ב (ב, יט), „והארץ משכלת“.

- (1) כג, כז.
- (2) גוי"א. דבק טוב.
- (3) ל' הגוי"א.
- (4) כג, כב. שם, כה.
- (5) ל' הדבק טוב.
- (6) ולהעיר ש„לא תהי' משכלה“ היא פרשה חדשה (סתומה), אלא שצ"ע אם חלוקת פרשיות שבס"ס שייכת ללימוד פשוטו של מקרא – ראה לקריש חס"ו (ע' 423, 425 ובהערות שם).

ונחושת³⁴ (כל י"ג ט"ו)³⁵ דברים המנויים בכתוב, שע"ז ממהרים ומזרזים ופועלים תיכף בנין ביהמ"ק השלישי כפשוטו ממש.

. . . שהחלטה על זה³⁶ תביא תיכף את השכר³⁷, תביא הגאולה, תיכף ומיד ממש, שאז תערך המלוה מלכה, "סעודתא דדוד מלכא משיחא"³⁸, בהשתתפותו של נשיא דורנו משיח צדקנו כראשנו, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש השלישי.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תבוא בפועל ממש תיכף ומיד ממש . . . עם כל הפירושים שב"מיד" [כולל גם הר"ת דכללות הדורות משה ישראל (הבעש"ט) דוד (מלכא משיחא)]

. . . [ובפרטיות יותר בנוגע לדורנו זה – שבר"ת ד"מיד" נרמזים ג' התקופות השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו³⁹, ועל סדר הקירבה אלינו – משיח (מנחם שמו), יוסף יצחק, דובער (שמו) השני של כ"ק אדנ"ע)]

וכל הפירושים שב"ממש", ולכל לראש מיד ממש כפשוטו, ממש ממש ממש.

(משיחות ש"פ משפטים, ז"ך שבט, מבה"ח אדר א' תשנ"ב)

34 כה, ב-ג.

35 ראה לקרש חכ"א ע' 153, ובהנסמן שם.

36 ליתן כפי נדבת לבם הטהור להקרו גמ"ח, שבמוצאי שבת קודש זה נערכת

מלוה מלכה לטובת הקרו (המור"ל).

37 ראה תענית ח, ב. שרע ארי"ח ט"ס תקעא.

38 סידור האריז"ל במקומו. ועוד.

39 ראה לעיל ע' 123.

ועוד זאת: עפ"ז צ"ע למסקנת רש"י, שגם ברכה זו תלוי' בעשיית רצונו של הקב"ה – מדוע ניתנה ברכה זו רק „ב-ארצך" ולא בכל מקום המצאו של איש ישראל העושה רצונו ית' (כמו שאר ה-ברכות)¹¹?

ב. והנה הרא"ם כתב, שכוונת רש"י כמ"ש „אם תעשה רצוני" היא „כאילו אמר ועבדתם את ה' וברך את לחמך ואת מימך ולא תהי' משכלה ועקרה כו' ש-פירושו עבדו את ה' ובזה יבורך לחמך ומימך ולא תהי' משכלה כו", והיינו ש„לא תהי' משכלה גו"י" הוא המשך לסיום הכתוב שלפניו „(ועבדתם את ה'א) וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך" (וכן פירשו כמה פשטנים, כמו האבן עזרא, רמב"ן ועוד)¹².

ונראה מדבריו, שרש"י בא בפירושו כאן (לא לשלול קס"ד שברכה זו ניתנה בלי התנאי דשמיעה בקולו של הקב"ה – אלא) ליישב מ"ש „לא תהי' משכלה" בלי וא"ו המוסיף, וקמ"ל רש"י שזהו דרך הכתובים, דהוי כאילו כתוב „ולא תהי' משכלה" בתוס' וא"ו.

אבל לכאורה קשה לפרש כן בלשון רש"י „אם תעשה רצוני", דלפ"ז העיקר חסר מן הספר, והו"ל לרש"י לכתוב ברור „מקרא חסר", או „מחובר למקרא של מעלה" (וכיו"ב), או „אם תעבדוני" כלישנא דקרא כאן „ועבדתם".

ולכן נ"ל להיפך, שבדיוק לשונו „אם

תעשה רצוני" כוונת רש"י לשלול פירוש זה (ש„לא תהי' משכלה גו"י" הוא המשך ל„ועבדתם גו"י"):

מפשוטו של מקרא משמע, שהכוונה במ"ש „ועבדתם את ה' אלוקים" אינה לכללות עשיית רצונו של הקב"ה (ב-שמירת התומ"צ), אלא לשלילת עבודה זרה, דבפסוק שלפניו נאמר „לא תשת-חוה לאלקיהם ולא תעבדם גו"י כי הרס תהרסם גו"י (ובהמשך לזה אומר) ועבדתם את ה' אלוקים" (שלילת עבודה זרה¹³).

ודייק רש"י בפירושו על „לא תהי' משכלה", ושינה מלשון הכתוב „ועבדתם" וכתב „אם תעשה רצוני", והיינו שהתנאי לברכה זו אינו ה„ועבדתם" שבפסוק ה-קודם, אלא עשיית רצונו (דהיינו עשיית המצות), וכתוב זה קאי אלפני פניו, תחילת הענין, ששם נאמר „השמר מ-פניו ושמע בקולו גו"י אם שמוע תשמע בקולו ועשית כל אשר אדבר"¹⁴, דהיינו עשיית כל המצוות, דכאשר ישראל יעשו רצונו, הרי נוסף על כל ההבטחות ש-נכתבו לעיל („ואיבתי גו"י והביאך גו"י"), הנה עוד זאת, „לא תהי' משכלה גו"י".

[אלא שהכתוב מפסיק ביניהם (בתור „מאמר המוסגר") באזהרת ע"ז, דבהמשך להנזכר בכתוב ע"ד „האמורי והחתי גו"י", מזהיר שלא יכשלו בעבודה זרה של יושבי הארץ, „לא תשתחוהו גו"י ולא תעבדם גו"י (אלא) ועבדתם את ה'א" (וכן

14 כפירוש הראב"ע כאן. ועוד.

15 ראה רמב"ן עה"פ. ועוד.

בסגנון אחר קצת: „ועבדתם את ה'א" הוא קבלת מלכותו של הקב"ה, והאם תעשה רצוני" – קבלת (ועשיית) מצוות (ע"ד רש"י אחרי ית' ב).

16 כג, כא-כב.

16" וכיכ בגי'א כאן.

17 כג, כג.

12 בבאר בשדה שם, דבחז"ל אפי' עושים רש"מי בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במולא ולדיא בארצך שאינה תחת המזל שה' דורש אותה. אבל לכאורה אינו ע"ד הפשט. ובכל אופן, הו"ל לרש"י לפרשו.

13 וראה גם ע"ד החסידות – תו"ח ואוה"ת פרשתנו עה"פ.

השכר המגיע ע"ז – „וברך את לחמך גו' והסירותי גו' מקרבך" (14).

וע"פ זה מתורץ לשון הכתוב „לא תהי' משכלה גו'" (בלא וא"ו המוסיף), כדי להפסיקו מכתוב שלפנ"ז, ולהדגיש שאינו המשך ל„ועבדתם את ה'א", אלא קאי אלפני פניו.

ג. וצריך ביאור בתוכן הענין: מה נשתנתה ברכה זו ד„לא תהי' משכלה", שהיא באה דוקא בגלל עשיית רצונו („אם תעשה רצוני"), ולא (רק) בגלל „ועבדתם את ה'א" (כהברכות ד„וברך את לחמך . . מימך והסירותי גו'")?

ויש לומר בזה בהקדם הטעם שהי' כתוב מדייק „לא תהי' משכלה גו' ב" ארצך", דלכאורה קשה (כנ"ל סעיף א): כיון שגם ברכה זו היא על תנאי ד„אם תעשה רצוני", מדוע ניתנה הברכה רק „בארצך", ולא בכל מקום שישראל עושים רצונו של הקב"ה?

והביאור – בפשטות (עד שאין רש"י צריך לפרשו): הפירוש ד„לא תהי' משכ" לה גו' בארצך" הוא פשוטו כמשמעו – שברכה זו אינה (רק) לאדם פרטי, לזה שעושה רצונו של הקב"ה, אלא ברכה לארץ, „לא תהי' משכלה גו' בארצך", והיינו, שהברכה היא לארץ, ש„אם תעשה רצוני" משתנה טבעה להיות ארץ שאין בה „משכלה ועקרה".

ונמצא, שהוספת התיבה „בארצך" לא באה להגביל ברכה זו (שהיא רק בארץ ישראל), אלא אדרבה, להגדיל הברכה

הבאה על ידי עשיית רצונו של הקב"ה, שהברכה נמשכת לא רק להאדם העושה רצונו, אלא מביאה ברכה לכל ארץ ישראל כולה.

ועפ"ז מובן בפשטות הטעם שברכה זו היא (א) שכר על „תעשה רצוני" (קיום „כל אשר אדבר"), ולא רק על „ועבדתם את ה'א" (שהוא רק שלילת ע"ז כנ"ל) – כי ברכה גדולה כזו דורשת קיום כל המצוות, (ב) רק „בארצך" ולא בחוץ לארץ – כי ברכה זו קשורה בעשיית רצונו ית' בארץ ישראל, דכיון שזהו ה' מקום המיוחד והנעלה שהכין הקב"ה עבור בני" (כמפורש בפסוקים שלפנ"ז „ולהביאך אל המקום אשר הכינתי" (20)), לכן, עשיית רצונו ית' בארץ זו פועלת ברכה מיוחדת לכל הארץ כולה (משא"כ בחו"ל שנמשכת הברכה ד„לא תהי' משכלה ועקרה") רק לאדם זה העושה רצונו ה'.

[ובזה אתי שפיר גם החילוק בין שני חלקי הכתוב – (א) „לא תהי' משכלה גו' בארצך", (ב) „את מספר ימין אמלא" (בלי הדגשה שזהו רק בארצך) – כי החלק הראשון מדבר בברכה הנפעלת בכל הארץ, ובחלקו השני מפרט הכתוב ברכה מיוחדת להאדם העושה רצונו – „את מספר ימין אמלא", היינו בכל מקום מושבו של כאו"א מישראל, גם בחוץ לארץ].

ד. ויש להוסיף עוד (ע"פ פנימיות הענינים):

(19) שלכן המתין בברכה זו עד אחרי „ועבדתם גו'", דקאי בזמן שישראל יושבים בארצם – משא"כ תחילת הפרשה „הנה אנכי שולח מלאך גו'" וכן הכתובים שלאחרי „לא תהי' משכלה גו'" „את אימתי אשלח גו'" קאי בזמן שהיו ישראל במדבר. (20) כג. כ. וראה רש"י שם. (21) ראה מדרש לקח טוב עה"פ.

„משפטים" – פרטי הדינים בין אדם לחבירו מתוך שלום²³ (ופשיטא שלילת הפכו, ביטול סיבת הגלות האחרון²⁴), שע"ז באה הגאולה, כמאחז"ל²⁵ במעלת המשפט ש„בו ציון נבנית, שנאמר²⁶ ציון במשפט תפדה", וכן צדקה („ושבי' בצדקה" (26)) וגמילות חסדים²⁷, כמפורש בפרשתנו²⁸ „אם כסף תלוה את עמי את העני", „גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה" (29), וכמבואר גם בהסוגיא בבבא בתרא³⁰ „פירושה" של פרשת משפטים בתושבע"פ) פרטי הענינים דמצות צדקה, ומהעיקר, „גדולה³¹ צדקה שמקרבת את הגאולה, שנאמר³² כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות".

. . . ובהמשך לזה – גם ההוראה מהתחלת פרשת תרומה (שקורין במנחת שבת): „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", החל מהמקדש הפרטי שבכאו"א מישראל („בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד" (33)), בלבד פנימה, ובביתו ובחדרו, שנעשה בית תורה תפלה וגמ"ח, כולל ובמיוחד ההשתתפות בבנין והרחבת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות באופן ד„ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף

(24) ראה יומא ט, ב.

(25) שמ"ר שם, טו.

(26) ישע"א, כו.

(27) כולל גם הפעולה על אוה"ע לעסוק בצדקה, ובפרט לאחרי

החלטת מנהיגי המדינות ע"ד חסכון בהוצאות הכספיות לצרכי נשק, אזי נקל יותר לפעול שיוסיפו בפעולות של צדקה, הן בנוגע לאוה"ע, והן בנוגע לבנ"י.

(28) כב, כד.

(29) סוכה מט, ב.

(30) ח, א ואילך.

(31) י"ד, א.

(32) ישע"נו, א.

(33) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

וחדר גם בגדרי העולם, עד כדי כך שמנהיגי אוה"ע²¹ מחליטים ומכריזים מדעתם (ו, בערכאות שלהם, שיש בהם התוקף ד, דינא דמלכותא דינא) ע"ד המעמד ומצב ד, וכתתו חרבותם לאתים".

... ע"פ האמור לעיל מתחזקת יותר הפליאה והתמיהה, ביחד עם גודל הצער וההבהלה (ועד שמצד גודל הצער אין להאריך בזה ביום השבת) – היתכן שבנ"י נמצאים עדיין בגלות!...! עד מתי!...!

היתכן שלאחרי כל הסימנים על בוא הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש, עד להמאורע דערב שבת זה שאפילו אוה"ע מכריזים שהגיע הזמן ד, וכתתו חרבותם לאתים" – נמצאים אנו ביום הש"ק זה בחוץ לארץ, במקום להמצא, יחד עם כל בנ"י מכל קצוי תבל, בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש ובבית המקדש, מסובים ל, שולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם²², שעליו ערוכים הליותן ושור הבר ויין המשומר!

ועוד ועיקר – שעדיין לא נתקבלה ההודעה והציווי ונתינת כח ד, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (כפי שקוראים בתורה במנחה) בנוגע לבנין ביהמ"ק השלישי!

ומזה מוכן גודל הצורך וההכרח להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהענינים שמקרבים ומזרזים ומביאים בפועל ממש את הגאולה תיכף ומיד ממש.

ולכל לראש – בהענין המודגש בפרשת משפטים:

בשכר על „ועבדתם גו" נאמר „וברך את לחמך גו" – לשון ברכה, ואילו כאן אומר הכתוב „לא תהי' משכלה גו", ש-משמעו הבטחה²³.

וההפרש ביניהם: הברכה היא רק נתינת כח מלמעלה על שפע זה, אבל יתכן שיהיו מניעות ועיכובים כו' ב-המשכת השפע למטה באופן שהברכה לא תתקיים בפועל ממש, כגשמיות כ-פשוטה²⁴: משא"כ הבטחת הקב"ה על טובה אי אפשר שלא תתקיים (כמבואר ברמב"ם²⁵):

וזהו טעם החילוק, דעל „ועבדתם את ה'א", שענינו רק שלילת ע"ז (כנ"ל), בא השכר רק דרך „ברכה" („וברך גו")²⁶,

משא"כ כאשר „תעשה רצוני" – אזי בא השכר בהבטחה, „לא תהי' משכלה גו" בארצך את מספר ימך אמלא, באריכות ימים ושנים טובות בפשטות,

וזוכים לירושת הארץ, עד ל, ושתי" את גבולך מים סוף ועד ים פלשתים וממדבר עד הנהר, שזה"ה הפסוק מדבר בלעת"ל בקיום היעודי²⁷, כי ירחיב ה"א את גבולך" ונאמר²⁸, וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ".

(משיחת ש"פ משפטים תשד"מ) לקד"ש חל"א ע' 128

(22) ראה גם ד"ה לא תהי' משכלה תשי"ב.
(23) ראה לקו"ת סי' קרח. ובכ"מ.
(24) ה' יסודית פ"י הי"ד.
(25) ומ"ש „והסירותי מחלה" שגם הוא לשון הבטחה, מ"מ ה"ז הבטחה הבאה בהמשך (ותלוו) בברכה.

(26) שנאמר בהמשך הענין (כג, לא).
(27) מדרש לקח טוב עה"פ. וראה גם ראב"ע.
(28) פ' ראה (יב, כ), וכדאיתא במכילתא (בא יב, כה) שוהי הכוונה ב, ושתי את גבולך גו".
(29) תהלים עב, ח. מדרש לקח טוב וראב"ע פרשתנו שם.

(21) ד, אע"ג דאינהו לא חזו מזליהו חזו" (מגילה ג, א).

(22) פרשי ריש פרשתנו.

(23) ראה שמור' ריש פרשתנו (פ"ל, א): „באין לידי משפט והם עושין שלום". ובחידושי הרד"ל שם: „אפשר ר"ל ע"י פשרה, וכמ"ש בסנהדרין (ו, ב) איזהו משפט שלום זה הביצוע".

פו.

בנוגע להמאורעות דימים אלה:

לכל לראש – המאורע שאירע בערב שבת זה, שבו התאספו והתכנסו יחדיו ראשי מדינות גדולות וחשובות בעולם, ובראשם נשיאי שתי המעצמות הגדולות, והחליטו והכריזו על תקופה חדשה ביחסי מדינות העולם – ביטול מצב של מלחמות בין מדינות העולם, שיתבטא גם בצמצום וביטול כלי נשק, ועד לשלום ואחדות, שיתוף פעולה ועזרה הדדית בין מדינות העולם לטובת האנושות כולה.

וקדם למאורע זה (בהשגחה פרטית) נאמו של נשיא מדינה זו לאומה כולה (באור ליום הרביעי, „קמי שבתא“¹, התחלת ערב שבת זה), שבו הודיע והכריז על פעולותיו בצמצום וביטול כלי נשק, וניצול הכספים (שלא ינתנו לרכישת כלי נשק) כדי להוסיף בענייני הכלכלה של בני המדינה – הכרזה שאושרה ע“י „בית הנבחרים“, שבו נקבעים חוקי המדינה שיש להם תוקף ע“פ תורה („דינא דמלכותא דינא“²).

ויש להתבונן בהלימוד וההוראה ממאורע זה, וגם בפרטי העניינים דהמאורע – מקומו וזמנו, כולל שייכותו לתוכנו של הזמן בתורה, בפרשת השבוע, כדלקמן.

הלימוד וההוראה ממאורע זה הוא בענין כללי ועיקרי בעבודתם של בני „מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות“³ – „להביא לימות המשיח“⁴:

- (1) פסחים קו, סע"א.
- (2) גיטין י"ד, ב. וש"נ.
- (3) תניא רפ"ז.
- (4) ל' חז"ל – במשנה ספ"ק דברכות.

זמן מסוגל בשייכות להגאולה . . מצד הקשר והשייכות דזמן זה לנשיא דורנו – להיותו ערב שבת האחרון בחודש שבט, חודש האחד עשר, שהעשירי שבו הוא יום ההילולא (גמר ושלמות העבודה) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאחד עשר שבו נעשה המשך וחידוש הנשיאות שלו ביתר שאת וביתר עוז עד לסיום וגמר כל העבודה של דורנו זה (דור האחרון של הגלות שהוא הוא דור הראשון של הגאולה) במשך מ"ב שנים די"ל שהם כנגד מ"ב המסעות שבמדבר העמים, שאז כבר מוכנים ועומדים להכניסה לארץ בגאולה האמיתית והשלימה (כמדובר בארוכה בהתוועדות שלפנ"ז¹) – שגם בהזמן (נוסף על המקום) שבו היתה ההכרזה ע"ד „וכתתו חרבותם לאתים“ מודגשת השייכות לפעולתו של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, המשיח שבדור, שעל ידו נעשה קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים וגו“.

. . . יש לומר, שהחלטת והכרזת מנהיגי אוה"ע בערב שבת פרשת משפטים ע"ד המעמד ומצב ד„וכתתו חרבותם לאתים“, היא, כתוצאה מהחלטת והכרזת „מלכי רבנן“ ש„הנה זה (מלך המשיח) בא“, החל מהפס"ד של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שמכבר נשלמו מעשינו ועבודתינו דמשך זמן הגלות ומוכנים כבר לקבלת פני משיח צדקנו, וכן הפס"ד של הרבנים ומורי-הוראה בישראל שהגיע זמן הגאולה, „יעמוד מלך מבית דוד וכו' בחזקת שהוא משיח“ ועד להמעמד ומצב ד„הרי זה משיח בודאי“² – פס"ד „מסיני“, שנמשך

העולם ע"י נשיא הדור ניתוסף גם בקיומו וביסוסו של הארגון שמטרתו לפעול אחדות ושלוש בעולם, ועד לגמר ושלמות בירור העולם בקיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים“ שהוא היסוד של ארגון זה*.

- (19) שיחות י"א שבט וש"פ בשלח (סה"ש תשנ"ב ע' 308).
- (20) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

(* ועד שפסוק זה מתנוסס על גבי כותל הבנין.

החדש של המדינה ההיא למנהיגה של מדינה זו, בהשתתפותם של עוד כמה מנהיגי מדינות גדולות בעולם, שבה נתקבלה ההחלטה וההכרזה שתוכנה „וכתתו חרבותם לאתים“.

ויש לומר, שבקיומה של פגישה החלטה והכרזה זו בהעיר של נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר (שבה נתקבצו מנהיגי המדינות, כולל גם מנהיג מדינה זו, שהוצרך לבוא מעיר הבירה לעיר זו¹⁶), מרומז, שכל זה בא כתוצאה מהפעולות דהפצת התורה והיהדות, צדק ויושר, ככל העולם, שנעשו ונעשים ע"י נשיא דורנו, משיח שבדורנו, ועד שע"י שלימות העבודה בכהנ"ל בימינו אלה נעשה העולם כולו ראוי ומוכשר להתחלת הפעולה דמלך המשיח, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים“¹⁸.

וגם הזמן שבו אירע מאורע זה (בתקופה האחרונה עצמה) הוא

16) ואף שהטעם הפשוט לזה הוא לפי שהמקום המיוחד שבו מיוצגים בקביעות באיכח המדינות שבעולם נקבע מלכתחילה במקום שאינו עיר הבירה של מדינה מסוימת, הרי, הטעם האמיתי לקביעות מקום זה בעיר זו דוקא, הוא, להיותה עיר הבירה של „מלכי רבנן“ (ראה גיטין סב, סע"א. ועוד), כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (וראה לקמן הערה 18).

17) ראה קונטרס הנ"ל (שבהערה 11) ס"ה שנשיא הדור הוא המשיח שבדור. ובהדגשה יתירה בכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – כמרומז בב' שמותיו: „יוסף“ – ע"ש ש, „יוסיף אדניי שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'“ (ישע"י יא, יא"יב), ו„יצחק“ – ע"ש ש, „אז ימלא שחוק פינו“ (תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א).

18) ולהעיר, שארגון חבר העמים למטרת אחדות ושלוש בין העמים הוקם בחצי כדור התחתון לאחרי ובסמיכות לבואו של נשיא דורנו לחצי כדור התחתון (החל מההחלטה שנתקבלה באמצע המלחמה, בשנת תש"ב לערך, ובעיקר בסיומה של המלחמה, בשנת תש"ה לערך), ונקבע מקום מושבה בעירו של נשיא דורנו, ועד לבניית הבנין המיוחד (בשנת תשי"א לערך) – שבזה מודגש שהאחדות והשלוש בין העמים היא כתוצאה מפעולתו של נשיא דורנו בבירור העולם (ע"י הפצת התורה והיהדות וצדק ויושר בכל העולם), וככל שניתוסף בבירור

מהיעודים דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בשייכות להנהגת אומות העולם – „וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה“⁵.

ולהוסיף, שענין זה יהי' ע"י פעולתו של מלך המשיח עצמו – כמ"ש בהתחלת הפסוק: „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים“ („השופט הוא מלך המשיח . . . שיהא אדון כל העמים, והוא יוכיח להם ויאמר למי שימצא בו העול ישר המעוות . . . ומפני זה לא תהי' מלחמה בין עם לעם כי הוא ישלים ביניהם, ולא יצטרכו לכלי מלחמה, וכתתו אותם לעשות מהם כלי לעבודת האדמה“), שכן, „באחרית הימים נכון יהי' הר בית ה' גו' ונהרו אליו כל הגוים והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים“⁶, „והמורה הוא מלך המשיח, ועליו נאמר ושפט“⁷.

וכיון שבימים אלו מחליטים ומכריזים ראשי מדינות בעולם ע"ד צמצום וביטול כלי נשק וההוספה בהענינים הדרושים לקיום כלכלת המדינה והעולם כולו – תוכן היעוד „וכתתו חרבותם לאתים“, שבירת כלי המלחמה לעשות מהם כלים לעבודת האדמה, „ארץ ממנה יצא לחם“⁸ – ה"ז סימן ברור על התחלת קיומו של יעוד זה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ליתר ביאור:

כיון שנמצאים ב„זמן השיא“ („די העכסטע צייט“) של ביאת משיח צדקנו, „הנה זה (מלך המשיח) בא"י, רואים כבר (מעין

(5) ישע"י ב.ד. מיכה ד, ג.

(6) פי' הרד"ק עה"פ.

(7) ישע"י שם, ב"ג. מיכה שם, א"ב.

(8) איוב כח, ה.

(9) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

והתחלת פעולתו של מלך המשיח על העמים, „ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וגו'” – עי' שהקב"ה נותן בלב המלכים דאוה"ע („לב מלכים ושרים ביד ה'")¹⁰ להחליט ולהכריז יחדיו ע"ד המעמד ומצב ד, „וכתתו חרבותם לאתים”.

וזהו הטעם שהחלטה והכרזה זו היתה בזמן זה דוקא – בגלל שייכותו המיוחדת להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בפועל ממש.

ויש להוסיף, ששייכותו של המאורע להתחלת פעולתו של משיח צדקנו מודגשת גם בפרטי המאורע – המקום והזמן שבהם היתה החלטת והכרזת ראשי המדינות על המעמד ומצב ד, „וכתתו חרבותם לאתים”:

המקום שבו אירע מאורע זה (מקום מיוחד שבו מיוצגים בקביעות באי-כח המדינות שבעולם כדי להתדבר ביניהם בדרכי נועם ודרכי שלום) – הוא במדינה זו ובעיר זו, המדינה והעיר שבה נמצא „בית רבינו שבבבל”¹¹, „בית חיינו”, בית הכנסת ובית המדרש, בית תורה תפלה וגמ"ח, דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבחר בו וקבעו להמקום המרכזי שממנו „תצא תורה”, הפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל עד ביאת משיח צדקנו (כשיפוצו מעינותיך חוצה¹²), שאז יהי גם קיום היעוד „וכתתו חרבותם לאתים”.

והענין בזה:

בבוא נשיא דורנו לחצי כדור התחתון, וקבע מקומו במדינה זו ובעיר זו, התחיל בתוקף ונעשה הבירור והזיכוכך דחצי כדור

(10) לשון הרגיל – ע"פ משלי כא, א. וראה לקר"ש ח"ג ע' 285 הערה 1 ובשוה"ג.

(11) מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין מקדש מעט זה כו' (סה"ש תשנ"ב

465).

(12) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו. ובכ"מ.

התחתון, שגם בו נמשך הגילוי דמתן-תורה (שהי' בחצי כדור העליוני), ויתירה מזה – אדרבה – שנעשה המקור שממנו נמשך ונתפשט עיקר הפעולה דהפצת התורה והמעיינות חוצה בכל קצוי תבל ממש, ע"י השלוחים ששלח ברחבי העולם (גם לחצי כדור העליון), עד לפנה הכי נדחת שבעולם, כדי להפיץ תורה ויהדות בין כל בני" (כולל ובמיוחד אלו שדרים בין אומות העולם ומדברים בלשונם ומתנהגים בחיצוניות כמותם), ועוד וג"ז עיקר, הפצת כל עניני טוב וצדק ויושר גם בין אוה"ע ע"י קיום מצוות בני נח¹³, כמודגש ביותר בשנים האחרונות, ככל שהולכים ומתקרבים יותר להזמן דביאת משיח צדקנו, ש„אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד”¹⁵.

ובתקופה האחרונה (החל משנת נסים, והמשכה בשנת „נפלאות אראנו” ו„נפלאות בכל”) הגיעה פעולה זו לשיא – בפריצת גבולותי' של המדינה ההיא שבשעתה חרתה על דגלה והכריזה מלחמה בהפצת התורה והיהדות ועד למלחמה באמונה בבורא עולם ומנהיגו (כולל גם המאסר דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ולאח"ז וכתוצאה מזה יציאתו מגבולות המדינה ההיא), ואעפ"כ, נמשכה גם שם הפעילות דשלוחי נשיא דורנו בהפצת התורה והיהדות בחשאי ובמס"נ ממש, עד לתקופה האחרונה שנתבטלה גזירת המלכות ונתאפשר המשך הפעילות דהפצת התורה והיהדות ביתר שאת וביתר עוז, בגלוי ובפירסום, ועד לנפילתו של המשטר הקודם, והקמתו של משטר חדש שהכריז לצדק וליושר ולשלום, על יסוד האמונה בבורא העולם ומנהיגו.

ובהמשך לזה התקיימה בערב שבת זה הפגישה בין מנהיגה

(13) ראה אג"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(14) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים פ"ח ה"י) ש„צוה משה רבינו מפי הגבורה לכוף

את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח”.

(15) צפני" ג, ט. וראה רמב"ם שם ספ"א.